

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: Chelsea 3-3878

NO. 127. — ŠTEV. 127.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870

NEW YORK, THURSDAY, JUNE 1, 1933. — ČETRTEK, 1. JUNIJA 1933.

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XII. — LETNIK XII.

“VZEMITE PREDSEDKU POLNOMOČ!” — PRAVI BORAH

DEMOKRATJE SLOŽNO BRANIJO ROOSEVELTOVO POLITIKO Z OZIROM NA BONUS VETERANOV

Veteranom bo podpora znatno znižana. — Borah pravi, da kongres ne bo prevzel nobene odgovornosti, če se bo predsednik tudi v bodoče posluževal neomejene oblasti. — Hooverjev agent na Morganovem seznamu. — Morgan je pomagal poštom, finančnikom in industrijalcem.

WASHINGTON, D. C., 31. maja. — Vladne predloge za varčevanje vsebujejo tudi določbe, da je treba vojnim veteranom znatno skrčiti podpore. Podpora jim bo skrčena skoraj za polovico. Najbolj bodo prizadeti tisti veterani, ki niso bili dejanski udeleženi v vojni.

Demokratje odločno branijo Rooseveltov načrt, dočim mu republikanci na vse kriplje nasprotujejo.

Nekak voditelj republikancev je senator Borah iz Idaho, ki zahteva, da je treba predsedniku Rooseveltu odvzeti polnomoč, ki si jo je znašel dobiti od kongresa.

— Ce se to ne bo zgodilo, — je vzklikanil Borah, ne bo prevzel kongres nobene odgovornosti za posledice.

Republikanec Johnson iz Kalifornije in republikanec Vandenburg iz Michigana sta izjavila, da je zločin krčiti v tem času veteranom podporo.

— Ce ne boste tega zločina popravili, se bo ves narod dvignil in črtal iz knjig postavo, ki določa številjenje.

Republikanski senatorji so navajali primere, kako silna krivica se godi veteranom. Republikanski senator Reed iz Pensylvanije je navedel slučaj nekega veterana, ki je izgubil v vojni nogo. Dosedaj je dobival na mesec sto dollarjev podpore, v bodočih bo dobival pa samo štirideset.

Za predsednika se je posebno zavzel sen. Byrnes. Izjavil je, da postava ne bo stopila v veljavo dne 1. junija, ker jo je treba po predsednikovm naročilu od zgoraj doli revidirati. Veteranom ne kaže dajati nadaljnega denarja, dokler vlada ne ve, pri čem je pravzaprav in dokler ne razpiše novih davkov.

WASHINGTON, D. C., 31. maja. — Posebni senatni odbor, ki preiskuje poslovanje Morganove privatne banke, je presenetil javnost z novimi razkritiji.

Med one, katerim je bila Morganova firma posebno naklonjena, ter jim prodajala akcije po znižani ceni oziroma jim je posojala velike vsote denarja, spada tudi Edgar Rickard, ki je bil dolgo vrsto let finančni agent Herberta Hooverja.

Tudi Dwight W. Morrow je dobival akcije po znižani ceni in sicer v času, ko je bil poslanik v Mehiki.

Na seznamu Morganovih ljubljencev sta tudi letalec Lindbergh in general Pershing.

Odvetnik senatnega odseka, Ferdinand Pecora se je danes podrobno bavil z United Corporation, ki je absolutno pod Morganovo kontrolo.

Objavil je imena 290 uglednih politikov, finančnikov in industrijalcev, katerim je izkazoval Morgan velike usluge. Pecora je skušal dokazati, da je to delal za to, da bi si zajamčil njihov finančni in politični vpliv.

BOLIVIJA SE NE BRIGA ZA MIR

RUDNIŠKA NESREČA NA JAPONSKEM

Žencva, Švica, 30. maja. — Leta 1933. — Tudi narodov je sporočila Bolivijska, da namenava imenovati posebno komisijo, ki bo skušala končati spor med Bolivijsko in Paragvajem.

Bolivia je ponudbo zavrnila.

Tokio, Japonska, 30. maja. — V Mitsui rudniku v Toyaharagun na otoku Sahalin je bilo vsed eksplozije ubitih 58 premogarjev. Usoda 400 otrokah rudarjev ni znana.

Razorozitvena konferenca odgodena

AMERIŠKI DELEGATI ODPOTOVALI

Državni tajnik Hull vodi delegacijo na londonsko konferenco. — Delegacija ima natančna navodila predsednika F. D. Rooseveltta.

Washington, D. C., 31. maja. — Ameriški delegati s svojimi svetovaleci in izvedencami so od predsednika Rooseveltta prejeli natančna navodila in so se odpeljali v London s parnikom "President Roosevelt".

Delegati vodi državni tajnik Cordell Hull. Delegacija sestoji iz šestih članov in sicer: Cordell Hull, bivši governer James M. Cox, senator Key Pittman, kongresni Samuel D. McReynolds in William C. Bullitt, Senator J. M. Couzens, ki je tudi član delegacije, bo odpotoval še prihodnji teden, tako da bo prišel v London tik pred otvoritvijo konference.

— Ce se to ne bo zgodilo, — je vzklikanil Borah, ne bo prevzel kongres nobene odgovornosti za posledice.

Republikanec Johnson iz Kalifornije in republikanec Vandenburg iz Michigana sta izjavila, da je zločin krčiti v tem času veteranom podporo.

— Ce ne boste tega zločina popravili, se bo ves narod dvignil in črtal iz knjig postavo, ki določa številjenje.

Republikanski senatorji so navajali primere, kako silna krivica se godi veteranom. Republikanski senator Reed iz Pensylvanije je navedel slučaj nekega veterana, ki je izgubil v vojni nogo. Dosedaj je dobival na mesec sto dollarjev podpore, v bodočih bo dobival pa samo štirideset.

Za predsednika se je posebno zavzel sen. Byrnes. Izjavil je, da postava ne bo stopila v veljavo dne 1. junija, ker jo je treba po predsednikovm naročilu od zgoraj doli revidirati. Veteranom ne kaže dajati nadaljnega denarja, dokler vlada ne ve, pri čem je pravzaprav in dokler ne razpiše novih davkov.

WASHINGTON, D. C., 31. maja. — Posebni senatni odbor, ki preiskuje poslovanje Morganove privatne banke, je presenetil javnost z novimi razkritiji.

Med one, katerim je bila Morganova firma posebno naklonjena, ter jim prodajala akcije po znižani ceni oziroma jim je posojala velike vsote denarja, spada tudi Edgar Rickard, ki je bil dolgo vrsto let finančni agent Herberta Hooverja.

Tudi Dwight W. Morrow je dobival akcije po znižani ceni in sicer v času, ko je bil poslanik v Mehiki.

Na seznamu Morganovih ljubljencev sta tudi letalec Lindbergh in general Pershing.

Odvetnik senatnega odseka, Ferdinand Pecora se je danes podrobno bavil z United Corporation, ki je absolutno pod Morganovo kontrolo.

Objavil je imena 290 uglednih politikov, finančnikov in industrijalcev, katerim je izkazoval Morgan velike usluge. Pecora je skušal dokazati, da je to delal za to, da bi si zajamčil njihov finančni in politični vpliv.

KAZNENCI SO ODVEDLI WARDENA

Odpeljali so se z avtomobilom. — Med potom so odvedli tri ženske. — Policia jih še ni mogla ujeti.

Lansing, Kans., 31. maja. — Med igranjem baseballa je enajst kaznenev nenašoma pograbilo wardena Kirk Pratherja, in dva stražnika. Naglo so preplezali zid in se odpeljali v ukrašenem avtomobilu. Pri begu so streljali na zasledovalce.

Tako, ko so bili omelanji zidu, so sedli v avtomobil in se odpeljali. Med potom so še ugrabili za svoje varstvo tri ženske.

Cela armada vojnih aeroplakov je poseglo kaznenev. 150 pilotov in vojakov v 45 avtomobilih jih zasleduje. Na meji med državama Kans in Oklahoma so se razdelili v dve skupini. Vzeli so gmer v gorato pokrajino pri Vineta, Okla.

Warden, in oba stražnika morajo vedno stati na deski ob strani avtomobila, da nikdo ne more na njeg streljati. Ko se je ena skupina ločila, so ugrabili Mrs. M. J. Woods, ujeno 17 let staro hčer Louise in Miss Florene Wears. Woodsa so prisilili, da je izstopil iz svojega avtomobila ter so se kaznenevi z ukrašenimi ženskami odpeljali v njegovem avtomobilu.

Voditelj pobeglih kaznenev je 30 let stari Wilbur Underhill, ki je bil zaradi umora nekega policijskega obsojen na dosmrtno ječo.

Pri baseballu je bilo navzočib 749 kaznenev. Underhill je nenašoma skočil s svojega sedeža in na stražnika Lawesa nameril revolver ter zashteval, da izgubi poklic. Tako je bil Underhill ob strani Robert Brady, ki je izpod suknjiča izvlekel vrv in wardenu zvezal roke. V nekaj trenutkih se jima je pridružilo še doret kaznenev, ki so vsi imeli revolverje.

Pograbili so še stražnika Lawesa Shermana in Clyde Powellja, šli žnjimi v stolp v zidu in po vrvi sestrestiwardena in stražnika na ulico.

Na prvem vogalu so sedli v stoljc avtomobil in se odpeljali proti pokopališču, kjer so vkradli drug avtomobil. Stražnik Steward je pričel streljati, Brady pa je streljal iz zadnjega sedeža v avtomobilu.

Pleasanton, Kans., 31. maja. — Tri ženske, katere so pobegli kaznenevi ugrabili v začito, so bile izpuščene.

Iz avtomobila so jih izpuščili ob desetih zvečer bližu Pleasanton. Kaznenevi jim niso storili nič zlatega. Vse tri so šle v hčico farmerja George New, od koder so poklicale šerifa. Kaznenevi so potem, ko so ženske izpuščili, vzeljali dalje.

Tientsin, Kitajska, 31. maja. — Skozi Tientsin so pod močno vojaško stražo potovali kitajski delegati na mirovna pogajanja v Tangku. Imena delegatov niso bila objavljena, toda splošno se domneva, da je na čelu kitajske delegacije general Hwang Fu, ki zastopa vlado v Nankingu.

V Tientsinu so bile izdane zelo stroge varnostne odredbe, ker sta bila proti generalu Hwangu pred dvema tednoma izvršena dva atentata. Ves promet po mestu je bil ustavljen in na železniških postajah je bila močna vojaška straža.

Delegati so prišli iz Peipinga in so se na železnicu od Tientsina predvsem izvršili dva atentata. Ves promet po mestu je bil ustavljen in na železniških postajah je bila močna vojaška straža.

Chičago, Ill., 31. maja. — Virginija K. Chabot, starca 22 let, se je sodniku Sabathu pritožila, da jo je vskakrat, kadar se je šla kopati in se je na solnec obzgala po hrbi.

Japonska delegacija šteje šest zastopnikov, katerim je na čelu šef generalnega štaba general Kuniaki Koiso. General Koiso je z bojno ladjo prišel v Tangku.

Malenosten vzrok za ločitev

NOVA DRŽAVA V SEVERNIM KITAJSKIM

General Feng bo postal Japoncem prijazno državo. — Mirovna pogajanja so se pričela.

Tokio, Japonska, 31. maja. — Kot poročajo japonski časopisi iz Tientsina, bo v kratkem ustanovljen tako imenovan "krčanski general" Feng Yu-hsiang v severnem Kitajskem Japoncem prijazno neodvisno državo. General Feng je vnedno nasprotoval kitajski nadruži v Nankingu.

Poročilo iz Tientsina poroča naslednje:

General Feng, ki se nahaja v Kitajskem severozapadu od Peipinga, zbirja vojsko, s katero se bo boril proti generalu Čang Kaj-Šku in bo razglasil neodvisnost severne Kitajske. Feng se je tajno posvetoval s 17 kitajskimi poleliniki, ki se se zedinili glede sporazuma, ki obstoji iz širih točk.

1. Pričeli bodo kampanijo pod zatrilirom, da Čang Kaj-Šek ni nasprotoval japonskemu vpadu, toda ga je treba pravzaprav smatrati za napadalec; kaj naj se zgodi z ofenzivnim oružjem in v koliko naj bodo prepovedani bombni napadi iz zraka.

2. Feng in njegovi tovarni bodo sodelovali z Japonci na podlagi avstrijske Monroe doktrine.

3. Prosili bodo Japonec za podporo pri zatiranju komunistov po celo Kitajsko.

4. Glede priznanja države Mančuria bodo pazno gledali na razvoj vojne razmer v Mandžuriji in proti novi državi bodo opustili vsake vojne.

Tokio, Japonska, 21. maja. — V Tangku, ob obrežju 25. milijonov km² vzhodno od Tientsina, so se pričela pogajanja za premirje med Japonsko in Kitajsko. Dasiravno je bilo že večkrat poročano, da je med obema državama sklenjeno premirje, vendar je to prvo zvrijenje med kitajskimi in japonskimi zastopniki, da končajo vojno v severni Kitajski.

Japonska bo zahvalila, da Kitajci postavi neutralno ozemlje južno od kitajskega zida in držati svojo armejo od meje provincije Čehol. Japonec pravijo, da je bil vpad na Kitajsko potreben, ker so Kitajci napadali mančunkuoje in japonsko armoado takoj za kitajskim zidom.

Japonska armada pa medtem stoji tik pred Tientsinom in Peipingom.

Tientsin, Kitajska, 31. maja. — Skozi Tientsin so pod močno vojaško stražo potovali kitajski delegati na mirovna pogajanja v Tangku. Imena delegatov niso bila objavljena, toda splošno se domneva, da je na čelu kitajske delegacije general Hwang Fu, ki zastupa vlado v Nankingu.

V Tientsinu so bile izdane zelo stroge varnostne odredbe, ker sta bila proti generalu Hwangu pred dvema tednoma izvršena dva atentata. Ves promet po mestu je bil ustavljen in na železniških postajah je bila močna vojaška straža.

Delegati so prišli iz Peipinga in so se na železnicu od Tientsina predvsem izvršili dva atentata. Ves promet po mestu je bil ustavljen in na železniških postajah je bila močna vojaška straža.

Chicago, Ill., 31. maja. — Virginija K. Chabot, starca 22 let, se je sodniku Sabathu pritožila, da jo je vskakrat, kadar se je šla kopati in se je na solnec obzgala po hrbi.

Japonska delegacija šteje šest zastopnikov, katerim je na čelu šef generalnega štaba general Kuniaki Koiso. General Koiso je z bojno ladjo prišel v Tangku.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Salter, President

L. Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Na celo leto velja na Ameriko in	Na New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za izpomezljivo na celo leto	\$7.00
Na četr leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvsemel nedelj in praznikov.

Dopolni bres podpis in osebnosti se ne prioblažejo. Denar naj se plačuje po Money Order. Pri spremembu kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje blivališče naznam, da hitreje našemo naslovniku.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3-3578

ELLIS ISLAND

Ellis Island, malemu otoku v newyorskem pristanišču, pravijo nekateri "Otok solza". Če je kdaj zaslužil to ime, ga je v polni meri zaslužil pod republikansko administracijo, ko je delavski vajnik Doak dal deportirati iz Amerike toliko inozemcev kot jih niso vse njegovi predniki skupaj.

Predsednik Roosevelt je poveril ta važen urad napredno misleči Miss Frances Perkins, ki bo vkratkem imenovala poseben odbor, kojega naloga bo, izboljšati razmere na Ellis Islandu.

Njeno geslo je: — S priseljencem, oziroma z inozemcem, je treba ravnati kot s človekom.

Njena prednika Davis in Doak sta ravnala z njim kar s črno živino.

Kakorhitro je nastopila Miss Perkins svoj urad, je odpravila takozvani volumnski oddelek. Uradniki v tem oddelku niso imeli drugega opravka kot volumniti in denuncirati. Gorje človeku, ki so ga izvolnili. Cele tedne in včasi cele mesece je bil izpostavljen na Ellis Islandu vsakovrstnim sikanam, predno so ga deportirali.

Za vsakega deportiranega je namreč treba dobiti potni list od ene države, kateri pripada. Da se pristojnim oblastim v takem slučaju prav posebno ne mudri, je umevno samo po sebi.

Cimveč je bilo na Ellis Islandu oseb obsojenih na deportacijo, tembolj zadovoljni so bili uradniki priselninskega departmента. Imeli so pač delo in zaslužek.

Novi generalni komisar za priseljevanje, Daniel W. McCormick, se je osebno prepričal o razmerah, ki vladajo na "Otku solza".

Pri tem je ugotovil, da naprave oziroma poslopja ne odgovarjajo zahtevam, niti kot internacijsko taborišče, niti kot sprejemna postaja za priseljence.

Poslopja so zastarela. Nesrečneži, ki se morajo pokoriti na tem otoku, so razdeljeni v dve skupini. V prvi so zločinci, v drugi pa pošteni ljudje. Prostora za prtljago ni dovolj, prostori za umivanje se rogojo vsem higijenskim predpisom. Internirane nimajo skoro nobene prilike za razvedrilo.

V komisarjevem poročilu je zelo značilen sledeči odstavek:

— Navzlic prizadevanju nekaterih višjih uradnikov in pretežne večine uslužbencev, ni Ellis Island tak zavod, da bi mogle biti Združene države ponosne nanj.

Priselninski komisar Corsi stori vse, kar more, da bi internirancem olajšal težaven položaj. Ker bosta tudi Miss Perkins in McCormick z vso vnemo izvedla potrebne reforme, je upati, da bo Ellis Island v doglednem času izgubil nečasten naslov — "Otok solza".

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU CENE DINARJEM IN LIRAM SO TAKO NESTANOVITNE, DA JIH NE MOREMO NAVesti

Izplačila v ameriških dolarjih ostanejo
neizprenemjena.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJAH

Za izplačilo \$5.00 morate poslati	\$ 5.75
" " \$10.00 " "	\$10.55
" " \$15.00 " "	\$16.50
" " \$20.00 " "	\$21.50
" " \$40.00 " "	\$41.25
" " \$50.00 " "	\$51.50

Prejemnik dobri v starem kraju izplačila v dolarjih.
Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter na pristojbino \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

Girard, O.

samo se zopet podali nazaj v poslaništvo, se še malo pogovorili in tako se je bilo treba podati na pot proti New Yorku.

Izkreno se zahvalim g. poslaniku in njegovemu osobju za izkazano gostoljubnost. Ta poset mi bo ostal za vedno v spominu.

Washington sva zapustila ob 3. uri zjutraj v petek 10. maja. Cesta proti mestu Baltimore je jaka široka. V mestu sva dospela ponoči, zato mi nismo mogli kaže, da bi se podajali v nevarnost čez vodo.

Ta večer je bil tudi poslovilni večer in smo se še poslovili od naših naprednih mož društva "Domovine", od predsednika g. Pavliča, blagajnika g. Končana, in drugih.

Čast mi je sporočiti, da bo društvo "Domovina" obhajalo svoj srebrni jubilej, to je 25-letnico svojega obstanka. Čast "Domovini" in njenim voditeljem, ki so veliko žrtvovali za napredok društva in naselbine. Čestitam vam, kakor tudi povevodju mladine g. Šublju. Bog vas živi!

Iz New Yorka sva vzela cesto št. 5. Ta cesta je krasno izpeljana in široka, da se človek vozi kot da je cel svet njegov. Ob cesti so krasni drevesni nasadi.

Prvo mesto, kamor sva dospela, je stolno mesto Albany.

V Little Falls sva dospela ob 5. uri popoldne, po 220 milj dolgi vožnji. Mesto Little Falls ni tako zanimivo. Kar človek uživa, je ogromni del zatvornice, ki je mogeno zgrajen za spuščanje lajd, ki prihajajo skozi ta prekop. Slovenska naselbina je ravno pod vznosjem hriba. S. N. D. je jaka lepo urejen. Vsička prostora dvorana in oder je kako pripraven za igre. G. Frank Masle je glavni vodja naselbine. Njegova sopraha je tako gospodljiva.

Mr. Grdin je bil gost družine g. Pavliča, jaz pa svakino Šublja. Imela sva imenito stanovanje samo škoda, da ga nista moralna večkrat porabiti, ker za spanje ni bilo česa. V soboto je nam gospa Pavlič napravila, sijajno kosilo, in smo se tko v večki družbi precej nasmejali. Tedaj se je bilo treba pripraviti za večernjo predstavo. Prej pa sva še posetila S. N. D., kjer je imel mladinski zbor vaje. Zelo sva bila presenečena, ko stopi med malčke naš umetnik g. Šubelj, ki ga mladina ljubi kot svojega očeta. Zapeli so nama v počast tri pesmi s tako korajožo, da sva kar strme.

Tukaj je zopet naš umetnik pokazal, kako velike so njegove zasluge.

Ta dan smo tudi posetili tovarne, kjer izdelujejo naše Domžalčanke slamnike. Mr. Grdin je bil posnel slike dveh tovarn. V prvi sva bila iznenadena, ko sliši, da je ta tovarna last našega rojaka g. Charlesa Lajcna. Veselo smo si stisnili roke. Naše ženske in dekleta so bile tako veselo razpoložene, kar je dokaz, da delajo za svojega rojaka, gospodarja tovarne. G. Lajcna je podaril vsakemu krasni slamnik. Hvala, g. Lajcjan.

Sedaj pa na 8. cesto k prvi predstavi. Sklice iz domovine so bila tako zanimive. Narod je napolnil dvorano. Med posetniki so bili tudi navzoči g. Rude Trošt, g. Milan Trošt, profesor glasbe, in g. Slave Trošt, kakor tudi g. Kobal. Vsi so bili zadovoljni s slikami.

Zopet smo se podali nazaj v Ridgewood. To pot sem bil v družbi g. Šubelja, g. Pavliča, g. Končana. G. Kobal nas je spremil do podzemne železnice.

Druži dan, v nedeljo, smo se zopet podali v slovensko cerkev v družbi Toneta, Končana in Pavliča. Bil sem gnjen, ko sem zopet slišal našo milo pesem pri šmarneah, ki je tako nebeško lepo odmevalo po cerkvi.

Sedaj pa zopet nazaj v gostiljno hišo g. Končana na kosičku. Gospa Končana se je tako poslavila in sem mislil, da se v duhu nahajam v Domžalah.

G. Češárk nas je tudi pozdravil v tej gostoljubni hiši. In tako je zopet prišel čas za kazanje slik, katere so se kazale v S. N. D. Tudi ta predstava je bila sijajno obiskana.

Po predstavi je Mr. Grdin tuji slike narod in pa mladinski zbor. Od tukaj pa zopet k tretji predstavi na 8. cesto.

Za ponedeljek je naš Tone napisal načrt za ogledovanje zanimivosti New Yorka. Najprej smo se ustavili pri g. Končanu, ker je bil tudi naš voditelj ta dan. Pridružil se je nam še g. Kopriček. Najprej smo se podali v Radio City, da si ogledamo največje gledališče na svetu. In res človek kar ostremi, ko zagleda to veliko umetniško delo, ki se ga ne da popasti. Bila je ura tri popoldan, ko smo zapustili to velikansko gledališče. Nato smo se ogledali prostore parniške družbe Cušard Line.

G. Končan stavi predlog, da gremo vprašati boginjo svobode,

ako se nam izplača podati čez lužo. Vsi podpiramo predlog in se ukreamo na malo parnik, ki nas popelje pred kip svobode. Podali smo se v njeno truplo in bili izmenčeni do kraja, predno smo do spelji v njeno glavo. Imeli smo krasen razgled po okolici in morju. Jaz nato stavim predlog, da se podamo nazaj, ker za enkrat nam ne kaže, da bi se podajali v nevarnost čez vodo.

Tukaj smo zaključili program za ta dan in se odpetjali proti slovenski naselbini Gowanda. Tudi tukaj so rojaki napolnili dvorano in sem imel priliko pozdraviti našo rojake g. Hočevarja, g. Strniča, g. Žumra, ženo g. John Matkočevića in njegovega brata, kakor več drugih in g. Zorka.

Mesto ježi v prijetni dolini. Naši rojaki imajo primeren S. N. D. za svojo naselbino.

Iz te naselbine smo se zopet podali nazaj v Buffalo in prenovili.

Druži dan je bil zadnji dan našega potovanja in ta dan smo došličili za svetovno znamo vodnik, in tako se odpetjemo v družbi g. Pluta, g. Bambiča in g. Rojca.

Iz New Yorka sva vzela cesto št. 5. Ta cesta je krasno izpeljana in široka, da se človek vozi kot da je cel svet njegov. Ob cesti so krasni drevesni nasadi.

Prvo mesto, kamor sva dospela, je stolno mesto Albany.

V Little Falls sva dospela ob 5. uri popoldne, po 220 milj dolgi vožnji. Mesto Little Falls ni tako zanimivo. Kar človek uživa, je ogromni del zatvornice, ki je mogeno zgrajen za spuščanje lajd, ki prihajajo skozi ta prekop.

Slovenska naselbina je ravno pod vznosjem hriba. S. N. D. je jaka lepo urejen. Vsička prostora dvorana in oder je kako pripraven za igre. Gospo Rojeva je glavni vodja naselbine. Njegova sopraha je tako gospodljiva.

Predstavo je bila lepo obiskana in po predstavi smo se malo poslovili od slapov, ki so bili razsvetljeni s kanadske strani, da so se valoviti igrali kot majstrov v mogočnih barvah. Ta večer sva sva se malo odpočila v gostoljubni hiši našega rojaka g. Roje, in gospa je že namestila posetnikom hči Georgija Augberščeka v mladega pastirja, ki je pasel ovec njenega očeta. Ta pastir Athanasius ni bil niti kaj navdušen, ko je zvedel, da je gospodarjeva hči zaljubljena vanj. Fant spada že v moderno generacijo, ki ne veruje v romantično. Vedel je dobro, da bi ga gospodar ne maral za zeta in zato je zaljubljen deklariral. Stvar je prišla tako daleč, da je stopil pred gospodarja in mu potoljal, da nima miru pred njegovo hčerkijo in da ne more paziti na ovece, ker neprestano sili vanj. Ukvartirati se moram z njom, da se pa oveč zazbeža na vse strani, je potoljal gospodar.

Tako sem malo nakratko opisal najino potovanje. Gospod Grdin bo še posebej izrekel zahvalno.

Pozdrav!

John Dolčič,
POZDRAV!
Podatki je razjel na svojo hčerkino in prevedel ji je potovanje, ki bo do konca leta vodila v Aten. Tam se je zaljubila posetnikom hči Georgija Augberščeka v mladega pastirja, ki je pasel ovec njenega očeta. Ta pastir Athanasius ni bil niti kaj navdušen, ko je zvedel, da je gospodarjeva hči zaljubljena vanj. Fant spada že v moderno generacijo, ki ne veruje v romantično. Vedel je dobro, da bi ga gospodar ne maral za zeta in zato je zaljubljen deklariral. Stvar je prišla tako daleč, da je stopil pred gospodarja in mu potoljal, da nima miru pred njegovo hčerkijo in da ne more paziti na ovece, ker neprestano sili vanj. Ukvartirati se moram z njom, da se pa oveč zazbeža na vse strani, je potoljal gospodar.

Na Grškem si ženske z revolucionarjem zajamečijo ljubezen, v Ameriki pa se poslužujejo vse drugačnih sredstev.

Profesor je razjel na svojo hčerkino in prevedel ji je potovanje, ki je potekalo po pašnikih. Toda ljubezen si ne da ukazovati, najmanj pa očetov, ki če imajo že davno za seboj. Nekega večera, ko je solnce bilo zahajalo za gore, je počivala Georgija očeta iz predalčevega denara. Vzela je tudi njegov revolver in jo ubrala za pastirjev. Na pašniku je namestila nanj revolver in zasklepal: — Z meni pojdeš, ali te pa ustrelim! — Pastir se je dal ugrabiti in odša stači od doma, toda kmalu je izsledila policija in ju privela nazaj.

ARMADA BREZPOSELNIH RASTE..

Beda in strašna brezposelnost delovnega ljudstva je vedno bolj nezorna. Države ne morejo — v sedanjem gospodarskem sistemu — skoraj nicesar napraviti za ublažev lakote brezposelnih množje, čeprav jim to narekuje splošna nadroma in državna blagajna.

Danes nima nobenega zaslužka preko 30 milijonov delavcev. Z družinami vred strada od 120 do 150 milijonov ljudi. Ugotovljeno je, da je tudi v Sloveniji vsak peti delavec brezposeln. — Zakaj taka ogromna brezposelnost? Zaradi tega, ker je čim večji dobiček in izzema-

tje delovne sile edino vodilo in gibalo sedanjega kapitalističnega režima.

Točne podatke o stanju brezposelnosti v posameznih državah je nedavno izdal Mednarodni delovni urad v Ženevi. Iz teh statistik je razvidno, da se je splošno stanje brezposelnosti od 1. 1931 in 1932 letos še poslabšalo. V večini držav se je namreč število brezposelnih močno zvišalo.

V suhih številkah se nam brezposelnost v sledenih državah kaže takole:

	september 1931	avgust 1932	marec 1933
Avstrija	237,000	334,000	478,034
Australija	120,000	122,000	116,052
Belgia	70,000	165,000	207,112
Češkoslovaška	215,000	459,000	918,334
Chile	56,000	77,000	102,105
Danska	35,000	74,000	189,805
Estonška	1,000	3,000	3,000
Finska	9,000	15,000	15,000
Francija	37,000	264,000	368,829
Gdansk	21,000	28,000	27,400
Holandija	115,000	262,000	230,136
Irska	21,000	77,000	82,300
Italija	693,000	945,000	1,229,387
Japonska	233,000	415,000	503,958
Jugoslavija	77,000	111,000	123,500
Kanada	31,000	37,000	81,061
Litva	4,000	9,000	7,500
Madžarska	29,000	29,000	78,020
Nemčija	4,214,000	5,223,000	6,000,858
Norveška	22,000	27,000	42,437
Nova Zelandija	50,000	56,000	51,698
Palestina	36,000	29,000	30,780
Poljska	246,000	190,000	226,601
Romunija	22,000	32,000	35,420
Saarsko ozemlje	20,000	38,000	43,500
Svedska	46,000	79,000	138,131
Švica	18,000	47,000	96,273
U. S. A.	10,027,000	11,590,000	16,774,000
Velika Britanija	2,813,000	2,946,000	2,914,914
Skupaj	19,448,000	23,603,000	31,016,145

Veliko nam povedo gornje številke. Od leta 1931 dalje do marca t. l. se je brezposelnost na vsem svetu dvignila za 7,413,145 oseb. — Računati moramo tudi s tem, da v tej statistiki Mednarodnega urada dela ni vpoštovanih še veliko držav, kakor n. pr. Španija, Portugalska, Turčija, Grčija itd. Pri pomniti moramo, da tudi te uradne statistike povsem ne drže za vse naštete države. V resnici je brezposelnih večkrat le še nekoliko več n. pr. v Jugoslaviji. Armada brezposelnih torej raste. Predstavljajmo si, koliko ti brezposelnim reči izboljšali!

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Narobe je svet, zato je pa tako. Vprašanje brezposelnosti je gotovo eno najvažnejših svetovno gospodarskih vprašanj! — Veliko lahko storiti za ublažitev tega vprašanja vsak posameznik z državno kriščansko ljubjevijo. Vzgajajmo tudi ljudi za družabni red, ki ne bo v službi brezmejnega izkoričanja delovnega ljudstva, pa bomo marslijamo si, koliko ti brezposelnim re-

veži in njihove družine trpe. Krik bede je vedno jačji in zato bo težko zadržati val raznih krilatie in gesel, ki se kot velika povodenj vali čez vse svet.

Pri naročilih za več kot \$1.— damo 30% popusta

V SLUČAJU, DA NAM KAKE KNIJGE ZMĀN JKA, S PRIDRŽUJEMO PRAVIČO, POSLATI DRUGE SЛИЧНЕ VSEBINE

**POUČNE KNJIGE
RAZNE POVESTI IN
ROMANI
PESMI IN POEZIJE**

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

MOLITVENIKI

SVETA URA

v plato vez.	.99
v fino usnje vez.	1.50
v najfinješe usnje vez	1.80
v najfinješe usnje trda vez	1.80

SKRBI ZA DUŠO

v plato vez.	.99
v fino usnje vez.	1.50

RAJSKI GLASOVI

v plato vez.	.89
v usnje vez.	1.20
v fino usnje vez.	1.50
v najfinješe usnje vez	1.60

KVIŠKU SRCA

v imitirano usnje vez.	.60
v usnje vez.	.80
v fino usnje vez.	1.10
v najfinješe usnje vez	1.20
vez	1.50

NEBEŠA NAŠ DOM

v ponarejeno	1.
v najfinješe usnje vez	1.50
v najfinješe usnje trda vez	1.80

MARIJA VARHINJA

fino vez.	.28
v fino usnje	1.50
v najfinješe usnje trda vez	1.60

Hrvatski molitveniki:

(za mlinice)	
Child's Prayerbook	
v brezname platnica vezano	30
v belo kost vezano	1.10

Come Unto Me

fino vezano	35
-------------	----

Key of Heaven:

fino vezano	.38
v usnje rezano	.70
v najfinješe usnje vezano	1.20

(ZA ODRASLE:

Key of Heaven:	
v celold vezano	1.20
v celold najfinješi vez	1.50
v fino usnje vezano	1.50

Catholic Pocket Manual

v fino usnje vezano	1.30
Ave Maria:	
v fino usnje vezano	1.40

POUČNE KNJIGE

Angličko slovensko berilo	.2
Američka in Američanka (Trunk)	.5
Anglički službi ali nauk kako se naj strelje k sv. maši	10
Boj močedljivih bolezni	.75
Ceridniko jezero	1.20
Domači živinodravnik broširano	

Domači vrt

Domači vrt	1.20
------------	------

Govedoreja

Govedoreja	1.50
------------	------

Gospodinjstvo

Gospodinjstvo	1.20
---------------	------

Jugoslavija (Metlik): 1. zvezek

2. zvezek, 1—2 snopci	1.80
-----------------------	------

Kletarstvo (Skalicky)

2. zvezek	.2
-----------	----

Kratka srbska gramatika

30

Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov

30

Kako se postane dravljan Z. D.

25

Kako se postane ameriški dravljan

15

Knjiga o dostenjem vedenju

.50

Kubinska Računica

.75

Liberalizem

.50

Materija iz energije

1.25

Mladična leta dr. Janeza E. Kreka

.75

Mladjenič, I. zv.

.50

II. zv.

.50

"Oba skupaj 99 centov"

--

Mlačarstvo

1.

Nemško-anglički tolmač

1.40

Narveti za hišo in dom

1.

<tbl_r cells="2" ix="1" maxcspan="1

KRATKA DNEVNA ZGODBA

EVGEN ZAMJATIN:

DESETMINUTNA DRAMA

Tramvaj proge štev. 4 je letel skozi nevsko ledeno temo, in nje- gove rumene oči so brile pod pri- skom mrzlega vetra. Notri je bi- le svetlo. Dve rožnati komunistični mladenci sta razpravljali o Sta- lini in opoziciji. Redkobesedno go- spa je peljala v košarici šene, do- bermana. Sprevodnik se je tito me- nui s ponižnim starem, nekdanjo visoko osobo, o Bogu in duši. Niko- mor izmed navzočih se ni sanjalo, da bodo priče desetminutne tram- vajske drame.

Sprevodnik je naznani začetek drame. Svečano kakor cerkovnik je zaklejal:

"Nekdanji trg Marijinega Ozna- nja — Proletarski trg."

Ta klic je kakor uvodna igra simbolno razdeval vsebino dra- ma — nasprotno dveh svetov. Spre- vodnik je odprl vrata, in v voz je stopil prelep mladenec s številko "Moskovskih Izvestij" v roki. Za- cedel je prostor meni nasproti, na- ravnal na kolenih nežne biserni- ve hlačke, privlekel iz žepa očala, jih obrisal z robškom in nataknil. Seveda so bila ta očala ameriška, obrogla z dehelinimi črnnimi ojami za usnje. Matsikdo izgleda v slični vpregi kakor doktor Faust in dijak ērnih sol. A prelepi mladenec je bil najbolj sličen dirkalnemu konju. Nestrpmo je pekel z lakovim ko- pitom. Hitel je nekan na prome- nado, a sprevodnik se je kakor na- lažil obratival.

Sicer je pa bil sprevodnik krv. Ni smel sprožiti zvonec in voza, preden ni vstopil drugi junak na- ſe drame. Naposled je prilezel no- ter še ta. Razkoračil je noge v de- belih škorjinah in obstal sredti voza. Nihče razen njega ni občutil po- tresa, a pod škorjino so se resno majala tla. Ves ēndežni svet se je poživil, se krožil, in vrtel pred njegovimi hlaženimi očmi. Njegov po- glej je po vrsti obtičal na rožnatih deklkah, resnimi dami in pritlikave, mu doberman. "Kužek... kužek..." se je magnil in pobozal šene, a potres mu je zdaj odločno izmaknil izpod nog. Težko se je spustil na klop poleg mene in zagledal gi- zlavega mladenca nasproti.

"Noo... nno, danes sem pa re- malo okajen," je rekel naglas. "A za- kaj ne bi bil, če... Če imam pravico do tega. Tukaj so moji žulji... to je moja pravica... Le poglejte jih!"

Pokazal je potujočemu občinstvu svoje roke ter me s tem oprostil dolžnosti popisovati njegov poklic v socialno stališče. Vse je itak po- stalo popolnoma jasno. Usoda je nedvonomo nalač spravila skupaj moža z žulji in lakiranega mlade- nca. Pri mladenčku so se bleščala očala in pri mojem sosedu — zobi- je. Videti je bilo, da ima krepke leže, rženega kruha in mraza vaje- ne zobe. Njegov megljeni smehljaj je taval po obrazih, se samo za tre- mutek ponudil pri kužku in ne- posled obstal, ker so ga privabilo bleščico ameriška očala. Mož je u- pri roke v kolena, dolgo nepremi-

čno gledal v očala vpreženega mlade- gospoda, se vedno bolj srečno nizgal ter naposled neizreceno na- vdušen nemadno zaklejal:

"Glej ga no, kako je lep, kaj? Samo hlačke mu poglejte, koliko so vredne! In se očala ima, pa lakaste čevlje... glejte no! O, ti ničemur- nez, ti!"

Mladi komunistinji sta kihnili. Ničemurnež je postal temnordeč: že je hotel skočiti iz vprege, a se domislil, da bi bil prepričan pod nje- govo častjo. Zato je samo stisnil ista in sklonil oje svojih očal nad dnevnikom.

A delavec se je odmaknil oči od njegovih očal. Pisane stike, ki so mu krožile pred očmi kakor krožni očni sonca, so obstale. Sonce je zašlo. Smehtaj je izginil, in močni zobje se niso več lesketali. Sedel je mrk kakor noč.

"Le čakaj, ti, sodga, ti," je ne- zadnjo nagovoril ničemurneža. "Ti bom že dal vetrat!" Kdo pa si? Samo podrepnik kapitala si, da veš? Misliš, da bo naprej hratal svoj list, ko da bi bil jaz samo muha avku? Le počakaj! Tako ti bom eno prisoli po očalah, pa bo takoj videl... tisto pa že, da bo takoj videl, koliko je urat!"

List na kolenih je zdrhtel. Ničemurnež je zaslužil, da je njegova srčna na promenadi izgubljena: umnila ho v krvi in podplutbah. — Mladi oči potujočega občinstva je razburjeno privkovalo zaključek delavee. Zastor se je že dvigal. Delavec je vstal in potegnil roko iz žepa...

Sprejet režiser bi izrabil ta tre- tutek z vmesno zarezo, da bi se na- veli žive gladeleve drame kakor strune. In sprevodnik je takoj po- skrel za to zarezo. Pohitel je od- vat na kraju dejanja, da bi opravil svojo dolžnost vermega kristjana in varuhu piščnikov.

"Državljani... čujte no, držav- ljan... to res ne gre! — je pomir- jevalno rekel delavec.

"Kaj... rajši tihu bodi?" se je vrtl delavec. Sprevodnik je stopil nazaj in se zazibal. Tramvaj je ob- stal.

"Nekdanji Veliki drevored — drevored Zmage proletarijata!" — je zamrmljal sprevodnik in se na- sionil na vrata.

"Veliki drevored, praviš? To je jo postaja... A počakaj; ne greš! Kaj bi sel! Se bom ostal, če imam pravico do tega!" Dela- veec se je sklonil nad ameriško vpre- go, in vsi so razumeli, da ne bo šel, dokler ne bo z zadnjim strahovitim stonkom končal splošne nestrpne na- petosti. Gospa z dobermanom je planila na noge, obe mladi komuni- stinji sta odprli ust. "Izvestja" na bisernovih modnih hlačah, so bleščala v pri mojem sosedu — zobi- je. Videti je bilo, da ima krepke leže, rženega kruha in mraza vaje- ne zobe. Njegov megljeni smehljaj je taval po obrazih, se samo za tre- mutek ponudil pri kužku in ne- posled obstal, ker so ga privabilo bleščico ameriška očala. Mož je u- pri roke v kolena, dolgo nepremi-

čno gledal v očala vpreženega mlade- gospoda, se vedno bolj srečno nizgal ter naposled neizreceno na- vdušen nemadno zaklejal:

"Glej ga no, kako je lep, kaj? Samo hlačke mu poglejte, koliko so vredne! In se očala ima, pa lakaste čevlje... glejte no! O, ti ničemur- nez, ti!"

Mladi komunistinji sta kihnili.

Ničemurnež je postal temnordeč:

"že je hotel skočiti iz vprege, a se domislil, da bi bil prepričan pod nje- govo častjo. Zato je samo stisnil ista in sklonil oje svojih očal nad dnevnikom.

A delavec se je odmaknil oči od njegovih očal. Pisane stike, ki so mu krožile pred očmi kakor krožni očni sonca, so obstale. Sonce je zašlo. Smehtaj je izginil, in močni zobje se niso več lesketali. Sedel je mrk kakor noč.

"Čakaj, da bom opravil!"

"A za slovo.... Ti, lepi moj fan- tisti — daj no, da te poljubim!"

Sprevodnik, ki je stal kakor li- pov bog in od pesti ni odmaknil oči, se je ozrl na zvonec.

"Čakaj!" mu je zavpil delavec.

"A za slovo.... Ti, lepi moj fan- tisti — daj no, da te poljubim!"

Sprevodnik je kakor medved objel mladenca z očali, ga emoknial na- usta in zaputil voz. Trenutek je bi- lo vse tisto. Potem je izbruhnil gro- hot. Vse se je smojalo. Voz se je strese, zaropotal in pričel skakati po stikih, zletel naprej skozi nevsko vedeni temo, pod sunke mrzlega ve- tra.

NOV REŠILNI PAS

Mlad elzaški inženir prihaja z iz- umom, ki ga bo svet sprejel z velikim navdušenjem in hvaljenostjo, seveda če se bo obnesel tak, kateri ga si je izumitelj zamislil. Mnogi izumi se namreč ne obne- so in ostanejo le pobožna želja iz- miteljev. Ta izum boda zlasti navdu- šeno pozdravili kopale, slabih plavači, ljudje s srčno napako in drugimi telesnimi hibami, ki so za- krvivile pri kopanju že neštečno. Najraje bi bil skočil k ujemu pri 58. letu je dejal, da je s vetrovem že obračunal. Ko je bil star 60 let, je splošni svoji ženi: "Z življenjem si človek lahko samo pridobi. Starost in mladost nista tako ločena drug od druge in naprečno je smatrati starost za propadanje. Ta je samo druga vrsta življenja, ki pa nikar prav nič ne zavida mladosti.

Tolstoj, človek nenavadne živ- ljenjske sile in veselja, je do 50. le- ta živil v sebi nenavadno tvorno- silo in veselje do življenja. Toda tedaj je nastal pri njem nenado- popoln preobrat. Sam piše, da se je tik pred 50. letom upal delati tudi 10 ur na dan, ne da bi se bil utrudil, toda tedaj se je njego- vo življenje nemudoma ustavilo.

"Lahko sem dobil, jedel, pil in spal. Toda to ni bilo življenje. Ni- sem imel več nikake želje. Prisel sem do prepada in videl, da ni pred- manio nič drugega kakor smrt. Ži- viš lahko edino, ako te življenje o- pajata, toda ko je te opojnosti kon- nečno moras ugroviti, da je vse sam- mo grda prevara". Tolstoj je po- tem živel še 30 let in ustvaril že velika dela. Toda sam pravi, da se je potem nekako pripravil na smrť.

Sodelaveci, s katerimi je bil sku- paj na hrami, so se mu smejavili ter se niso nič čudili njegovemu obu- pavjanju, kajti ž nijmo je bilo isto- tak. Tonetu so rekli, da se bo tako privadol, da še iz tovarne ne bo hotel. On jim je prav malo verjel.

Po večerji je bil njegov edini- opravek, napisati pismo Milki ter je razodeti potrebne stvari.

Veliko ji je imel pisati, toda vsled utrujenosti se je odločil samo za ta- važnejše: kako je potoval, o slabem morju in morski bolezni; kje in s- kome je na stanovanju in hrami; o delu, katero je dobil v tovarni, in

da bo takoj nekaj denarja poslat,

da bo dobil prvo plačilo.

Čez nekoliko dni se je bil Tone v resniči privadol delu. Prav tako je bilo, kot so mu drugi delaveci privolili. Seveda je bilo delo težko in naporno, toda on je navzlie temu vztrajal, kajti zaslužil je štiri do- larje petinsedemdeset centov na de- set ur. Ko je pomisliš, koliko to znače v starokrajskem denarju, je zadržno sklenil, da bo delo obdržal.

Dan za dnevom je odlhal v to- varno in se zopet vrátil domov.

Večere in praznike je večinoma prebil doma. Vrareval je, vsak dan

sproti si je izračunal in delal na- pete za naprej.

Nastopil je prvi dan plačila. Z radiostnim obrazom je Tone opazoval dolarske bankovce, med katerimi je bilo nekaj popolnoma novih. Takoj se je odločil, da bo en- ga poslat v pismu Milki. Oj, kako je mislil, da mora grdo prevara!

Zvezče so se njegovi tovarši pre- blekle v praznično obleko.

Ko jih je Tone vprašal, kam da gredo so mu enostavno odgovorili, da v mestu, kjer se hočejo malo po- žabavati. Vabilo so ga seboj. On se je pa izgovoril, da se mu ne ljubi po- hajkovati okoli. Njegove misli so bile povsem drugačne od misli njegovih tovaršev.

Tone ni imel sreče na stanova- nju. Med sostanovaleci je bil tudi eden, ki je bil doma iz sosednje vin-

je.

NOVE ŠTUDIJE O RAKU

Na četrti medicinski kliniki v Berlinu je te dni pred popolnjenjem gesti predaval ravnatelj Anatomičke laboratorije biološkega zavoda dr. Brehmer o merjenju kon- centracije jonov v krvi človeškega telesa. Dr. Brehmerju se je s po- močjo fizika Luxa posrečilo izdelati aparatu za tozadvena merje- nja. Naprava je precej enostavna. Meritev so pokazale, da imajo slabo- krvni, sladkorno bolni in bolniki z otekinami v želodcu preveč kisli- ne v krvi.

Aparat dr. Brehmerja nudi tud veliko pomoč pri določanju vodikove vsebine jonov v krvi. Ta stvar je silne važnosti za ugotavljanje naklonjenosti k raku. Ker pa je mo- goče na vodikovo vsebino jonov vplivati, imajo s tem zdravniki v oblasti sredstva za odvrnitev raka.

Igralec Kainz se je že pri 35. le- tu počutil starega. Ni imel več ve- selja do igranja in poslej je naj- bolje igral starca. Dejal je sam, da ni imel svet potem več ranj pomem- na, ker je mimo njega brezčutno, ne da bi sovražil ali zaniceval.

Zanimivo je, kako je filozof Kant

gledal na mladost. Zanj pomeni

mladost suženjstvo: Mnogi ljudje

mislijo, je pisal, da so mladostni

časi najboljši in najprijetnejši v

ljubljivem življenju. V resnicu pa so

to najtežji, ko mora biti človek

pod vodstvom drugih in ima red- koldaj pravega prijatelja. Kant

pravi, da se je od tega mladostnega

suženjstva poslovil šele pri 38. le- tu. Tedaj je Kant začel posebno

pridno obiskovati gledališča, rad

je poslušal koncertne prireditve in

si iskal znanec, hodil je na izlete

in na potovanja. Okoli 60. leta je

napisal svoja najznamenitejša dela.

Kimalu potem je tudi on pričel

čuti, da mu produktivna sila pe- řa.

ALI JE MLADOST RES

MLADOST?

Usoda človeškega bitja je pač tako, da se polagoma stara, dokler po- polnoma ne ovane. Gospa Charlotta Buehler, profesorica na dunajskem vsebinskem, je spisala knjigo "Po- tek človeškega življenja kot psihološki problem." Pisateljica je pri- šla na podlagi preiskovanja življe- nja raznih znanih osebnosti, ki pri- padajo različnim poklicom, da za- nimirjiv ugrovitev. Vsi ljudje se na- starajo enako. Za tiste, ki so v življenju delali predvsem s teleom, je večja nevarnost, da v starosti iz- gubijo smisel za življenje, kakor za tiste, ki so v življenju delali s splošno iz- gibanjem.

Prijatelj Peter mu je obljubil, da bo dobil delo zanj. Rekel mu je, i- naj sam pred pisarno počaka, on da bo preddelavec povedal, ki bo pri- gel.

Ko je Tone odšel s preddelav-

cem v velika stavbo, iz katere se je po- vratil počivali gladko obrit mo- ūki ter Tonetu komplet, naj v

DEDŠČINA

ROMAN
IZ
ŽIVLJENJA
ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

33

Z veselimi vzhlikom se mu oklene okoli vrata.

— Kako lepo bo to, oče! Ali smem iti v St. Moritz?

— Ako te hoče twoja mati tja spremi.

— O, seveda! Kaj ne, mama, tudi ti se veseliš tega?

Gospa Melania je že najprej, kakor vedno, kadar se je hotela za kaj odločiti, pogledala svojega moža. Mertens ji prikima in tako pravi Melania smeje:

— Seveda se moram veseliti, Jo, ako te ne bom motila pri tvojem veselju. Samu itak ne moreš iti.

Jo skromnige z rameni.

— Moj Bog, mama, danes venadr ni nič kaj posebnega, če ka ka dama sama potuje.

— V to pa ne bom nikdar privolila, — pravi gospa Melania srđito.

Jolanda samo nevoljno zategne ustnice, toda obdrži prijazen obraz že zaradi obljube, da bo šla na zimski šport. Vsi se še pogovarjajo kako uro. Egon se prihlani do starega očeta ter mu s prilijenjimi besedami izvabi bankove za sto mark, ker je bil vedno v denarnih zadregah. Nato pa se poslovijo Mertensovi. Stari oče se je atrudil; Jolandino in Egonovo glasno govorjenje ga je vedno mogo izmučilo. Vesel se oddahne, ko je bil okoli njega zopet mir.

— Hvala Bogu, da je zopet mir, — pravi smeje Rodenberg in se nasloni v naslonjajo.

Eva Marija takoj opazi, da je šel preko svojih moči in mu potisne na hrbot še eno blazino.

— Malo zadremaj, oče; Henrik in jaz bava popolnoma mirna in zunaj je še vedno tako gorko.

Z nasmehom obema prikima in obema seže v roke.

— Nič nimam proti temu, Eva Marija; vidva moreta brez skribov.

Henrik se skloni nad njim in mu poljubi čelo.

— Samo mimo sni, oče.

— Da, dragi moj. Hvala Eva Marija.

Nasmeje se tudi Evri Mariji, ki ga ljubezljivo objame in poljubi, nato pa tiko odide. Nekaj časa še govorita politično, ker je stari oče tako želel, ko pa opazita, da je zaspal, si smeje položita prsta na usta in utiheta.

Skoro eno uro si sedita molče nasproti, oba zatopljeni v branci knjige, medtem ko stari oče spi. Naenkrat pa stari oče grgrajočevi, naglo vstane in gleda proti stopnicam, ki so vodile na teraso. Z nadmornavno žarečimi očmi gleda na neko prikazan.

— Ludvik — Ludvik — moj Ludvik! — kliče in razprostre roke, kot bi hotel koga objeti.

Eva Marija in Henrik preplašena poskočita in stečeta k njemu.

— Stari oče! Dragi stari oče, kaj ti je?

Kot bi se združil iz sanj, gleda obema v obraz. Neoričkovano veselje mu požene rdečico v obraz.

— To je bil Ludvik — pri meni je bil in se mi je nasmehnil. Ludvik živi — Ludvik živi! — zakličeves iz sebe in poln sreča.

Nato pa s pomočjo Eve Marije in Henrika zopet sede v stol — in bil je mrtev.

Srečna kap mu je povzročila nenadno smrt. Sanjalo se mu je, kot pogosto, o njegovem sinu Ludviku in ga je še pozneje, ko se je združil iz sanj, viden pred seboj in je od veselja nad tem umrl.

Eva Marija in Henrik nista mogla takoj razumeti, da jima je ljubljeni stari oče za vedno odšel. Prevelika je bila izguba, ki ju je zadela, kajti v njem sta izgubila vedno dobrega zaščitnika, ki jima je nadomestil očeta in mater.

Prestrašena padeta pred mrlja in primeta za njegove roke.

— Oče — dragi, ljubi oče! — zakliče Eva Marija boječe in polna zle slutnje.

In ko ga pogleda v steklene oči, se vrže bratu na prsi.

— Henrik — oh, Henrik — stari oče je šel od nas, — šepeče z sledimo ustnicami, kot ne bi hotela motiti miru mrlja.

Henrik jo ves prepaden gleda.

— Ne — ne, Eva Marija, to ne more biti — ne sme biti, — se mu dajo besede.

Eva Marija potegne brata kvišku in jokanje zapre staremu očetu. Globoko ginjena gledata oba v bledi, voščeni obraz, iz katerega je sedaj izginilo vse življenje. Molče se tedaj okleneta, kot bi eden pri drugem hotela iskati utehe in tolazbe. Nato pa pokleketa, da bi molila in v tem položaju ju najde stari služabnik Hermann, ki je hotel svojega gospodaria peljati v postelj in ni slušal, v kako lerem miru ga bo že našel.

Eva Marija se objokana dvigne.

— Hermann — oh, Hermann — naš ljubi stari oče nas je za vedno zapustil. Popolnoma nagloma je umrl.

Hermann se preplašen približa.

— To vendar ne more biti, milostljiva gospica, milostljivi go-spod je bil danes vendar tako dobre volje kot že dolgo ne in je tako vesel govoril o svojem potovanju v kapolišče Nauheim.

Henrik se res zmeden z obema rokama prijemuje z glavo.

— Tako lepo mirno je spal, ko so enkrat sorodniki odšli. Naenkrat pa poskori, zakliče: — Ludvik — Ludvik — moj Ludvik! — razkrili roke, kot bi videl pred seboj strica Ludvika. Nato na-ju se pogleda in zakliče: — Tukaj je bil Ludvik pri meni, in se mi je nasmehnil. Ludvik živi! Ludvik živi! — In kot bi ga premagača prevelka sreča, pada nazaj na stol — in bil je mrtev. Hermann, dobrí Hermann — naš ljubi stari oče!

Stari služabnik sklene roke v molitev.

— Velik, dober mož je umrl, gospod Henrik — jaz vem boljše, kot mnogi ljude in jaz vem, kaj sem izgubil. Toda sedaj moram poklicati zdravnika, četudi ne more več pomagati. Poklicati moramo tudi ... Melanijo.

Eva Marija ljubezljivo gleda sive lase. Henrik pa boža nje-ge roke. Nekaj sta mu še hotela napraviti iz ljubezni.

Vsepoposod je vladal velik nemir. Sluge so nesli mrhvega go-spodarja in hišo. Zdravnika je Henrik telefonično poklical in nato pokliče Eva Marija vilo "Melanijo", kamor je gosoda ravnokar prišla domov. Teta Melania pride k telefonu.

— Ali si ti, teta Melania?

— Da, Eva Marija, kaj je?

— O, ljuba teta Melania, stari oče —

Eva Marija ni mogla več dalje govoriti, samo še krčeviti ih. — Kaj je z očetom? Moj Bog, Eva Marija, govorji vendar. Za-kaj jokaš? Ali se je kajti zgodilo?

— Pridi hitro — prosim; pridi hitro, teta Melania — stari oče — je mrtev!

Prestresnuč krik je odgovori — gospa Melania se zgrudi; ta-ka nato pa se odloči: Artur Mertens.

— Kaj se je zgodilo, Eva Marija? Teta Melania je od strahu omeljela in od nje ničesar ne izvemo.

(Dalje prihodnji)

... SKUPNA... POTOVANJA

pod osebnim vodstvom

V LJUBLJANO SE VRŠE LETOS S SLEDEČIMI PĀRNKI:

"ILE DE FRANCE" preko Havre — 17. JUNIJA

Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane ..... \$ 101.23

za tja in nazaj pa samo ..... \$ 182.00

AQUITANIA preko Cherbourga — 5. JULIJA

Cena vožnji: iz New Yorka do Ljubljane ..... \$ 102.34

za tja in nazaj pa samo ..... \$ 182.00

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj priglesi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.

Naši v Ameriki.

Frances M. Nahtigal, stara 17 stvne svrhe, in je zlasti zadnjih let, je šla v petek v Clevelandu, leta ta metoda zdravljenja dosegla Ohio, za delom. Ko je stopila z gla odlične uspehe. V kratkem učilice železnice na Superior Ave odpre dr. Fred J. Makovec svoj in 102. cestu, jo je podril truk in urad v Clevelandu in sicer v sočtu na 202. Colonial Arcade.

— V Saginaw, Mich., je bil aprila umrl rojak Frank Anzick. V Saint Marys Hospital je bil operiran na želoden. Bil je star 45 let in doma iz Trebna na Dolnjem. Skozi operacijo je bil odstranjen žleznični tumor. V Ameriki je bil 25 let in je bil član S. N. P. J. Zapušča ženo, tri otroke in tri brate, enega v Saginaw, dva pa v Detroit.

Na 15. maja je v Hermelin, Pa. preminil John Hrovat. V smrt je šel prostovoljno s tem, da si je prerezal žile na obeh rokah. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano, skoraj gotovo pa obup. Potočnik je bil star 69 let in doma iz Češoče na Primorskem. Imel je 11 otrok, N. J. Razdaljo 880 jardov je prelepel v čudovito kratkem času ter pustil vse tekmece daletz za seboj. Njegova ščela je znagala, mladi športnik je pa dobil zlati kolano. Lokalno časopisje je na določenem poročalo o tem zanimivem dogodku.

— Na 15. maja je v Hermelin, Pa. preminil John Hrovat. V smrt je šel prostovoljno s tem, da si je prerezal žile na obeh rokah. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano, skoraj gotovo pa obup. Potočnik je bil star 69 let in doma iz Češoče na Primorskem. Imel je 11 otrok, N. J. Razdaljo 880 jardov je prelepel v čudovito kratkem času ter pustil vse tekmece daletz za seboj. Njegova ščela je znagala, mladi športnik je pa dobil zlati kolano. Lokalno časopisje je na določenem poročalo o tem zanimivem dogodku.

American Legion je pred kratkim priredila v vse višjih šolah Euclida, Pa., kontest za najboljši plakat predstavljajoč organizacijo. In prvo nagrado je dobit Slovenec Elmer Pluth, ki obiskuje Roosevelt visjo šolo.

Njegov plakat bo poslan na narodno razstavo v Chicago, kjer bo razstavljen izklesko končno oceno.

Te dan se je vrnjal v Cleveland po dolgoletnih študijah v Chicago Fred J. Makovec. In Freddie ni prišel kot "Mister" v Cleveland, pač pa je dobil zdravniški naslov "Doctor", ga moramo pravilno imenovati dr. Fred J. Makovec. Mladi doktor je z odličnim uspehom študiral na univerzi v Chicago, v osteopatičnem oddelku in po našem menju je dr. Makovec prvi slovenski osteopat v Ameriki. Osteopatična veja tudi z imeni. Tako imenuje na pr. dr. Katza, zdravnika v nemških berlinskih bolnišnicah, ki se dogaja tam, stvari, ki postavljajo toliko opevano nemško kulturnost v zelo čudno luč. Tla in stene po mučilnicah so vse krvavo oškropljene, kričanje mučenec, pravi neki zdravnik, je grozotnejše nego vse, kar je kdaj doživel v svoji zdravniški praktiki. A tisti, ki jih izpušta, morajo podpisati izjave, da se jim nivno v zaporu nič zgodilo in da niso videli nič hudega ...

RJAVA ČEKA

"Manchester Guardian" priobčuje strašna odkritja o tem, kar se dogaja po nemških "rjavih hišah", stanicah Hitlerjeve polnoze policije. Ljudje, ki pridejo teji policiji v roke, se vrnejo domov — če se sponi sploh ne polomljeno in poškodovani na znački mučenja, ki jim bodo ostali vse življeno. Angleški list govori o celih vrstih takšnih mučenec v "kulturni državi" Nemčiji, nekatere med njimi, če so se nadaljnje zasedovanju umaknili s pogebom v inostranstvo, načinim, ki obiskujejo vseh konj. Tukaj je nekam čudno.

Strašna tragedija je doletela v Lind Pindu v Queenslandu v Avstraliji sestri Mariji in Telma Adams. Mariji je bilo 6, Telmu pa 10 let. Deklice sta morali hoditi zelo daleč v šolo in oče je po skrbel, da sta se naučili jahati, da jima ni bilo treba hoditi pes. Mali Amaonki sta jahali vsak dan v šolo enega konja, sprejeli je sede la mala Marija, zadaj pa starejša sestrica. Nekega večera se je pa vrnil konj sam. Bil je nekam čudno nemiren in ves premočen.

Prestrašeni starci so šli s sosedki takoj po poti, koder sta dekligli jedzili v šolo. Sredi poti jih je prečkal grozno presenečenje. Na kamenitem bregu bistre strele, ki sta jo morali dekligli vsak dan na pljučih in so jih morali oddati v bolnišnico. Med tistimi, ki so začilovali in preteplili dr. Katza,

so bili tudi širje njegovi — kolegi iz neke druge bolnišnice ...

Neko žrtev so s 50 drugimi arctiranci zaprljali v klet iste stanice, kjer so jih, običajno ponoči med 11. in 3. zjutraj, mučili in preteplili nage z jeklenimi šibami. Ženskam so pulili lase v šopini iz glave. Krepkejše jetnike, ki so po mučenju še lahko stali na nogah, so nagnali na dvorišče, kjer so moralci eksereirati. Medjeti, ki je bil neki vseňiliški profesor in primarij neke berlinske bolnišnice. Žrtev, ki igra na glavno vlogo so postavili k steni s hrbitom proti puškom, češ, da ga bodo ustrelili, ker ni hotel izdati članov neke socijalistične športne organizacije. Tedaj je povedal imena nekaterih ljudi, o katerih je vedel, da jih ni več v Nemčiji.

Ljudje, ki se vračajo iz "rjavih hiš", pripovedujejo, kaj se dogaja tam, stvari, ki postavljajo toliko opevano nemško kulturnost v zelo čudno luč. Tla in stene po mučilnicah so vse krvavo oškropljene, kričanje mučenec, pravi neki zdravnik, je grozotnejše nego vse, kar je kdaj doživel v svoji zdravniški praktiki. A tisti, ki jih izpušta, morajo podpisati izjave, da se jim nivno v zaporu nič zgodilo in da niso videli nič hudega ...

TRAGEDIJA DVEH SESTRIC

Strašna tragedija je doletela v Lind Pindu v Queenslandu v Avstraliji sestri Mariji in Telma Adams. Mariji je bilo 6, Telmu pa 10 let. Deklice sta morali hoditi zelo daleč v šolo in oče je po skrbel, da sta se naučili jahati, da jima ni bilo treba hoditi pes. Mali Amaonki sta jahali vsak dan v šolo enega konja, sprejeli je sede la mala Marija, zadaj pa starejša sestrica. Nekega večera se je pa vrnil konj sam. Bil je nekam čudno nemiren in ves premočen.